

Tidsbruk og byråkrati i pleie- og omsorgstjenestene

November 2011 - juni 2012

UNIVERSITETET I
NORDLAND

HANDELSHØGSKOLEN I BODØ • HHB
Senter for Innovasjon og Bedriftsøkonomi AS

N **RDLANDS**
F **RSKNING**
Nordland Research Institute

Metode og datagrunnlag

Kombinerer kvalitative og kvantitative metoder i fire delstudier:

- Dokumentstudie
- Casestudie - intervju med i alt 40 rådmenn og ansatte ved sykehjem og hjemmetjeneste i seks kommuner
- Spørreundersøkelse - ansatte i pleie- og omsorgssektoren i 24 kommuner
- Analyse av samfunnsøkonomisk lønnsomhet ved mer effektive rapporterings- og dokumenteringsrutiner

Ansatte i pleie- og omsorgssektoren bruker i gjennomsnitt mye tid i uken på rapportering og dokumentering...

Institusjonsledere: 16 timer og 15 min.

Avd.lederne: 12 timer

Sykepleierne: 6 timer og 15 min.

Helsefagarbeidere: 3 timer og 23 min.

- 56 % av tidsbruken er knyttet til brukerne
- Kravene til rapportering og dokumentasjon har økt
- Dokumentasjonsarbeidet er blitt mer detaljert

Rapporteringsoppgaver som tar mest tid:

- Rapportere i brukernes journaler
- Følge opp sykemeldte
- Kvittere for medisin som er gitt
- Utarbeide og oppdatere pleieplaner

57 % av rapporterings- og dokumentasjonsarbeidet som personalet utfører, er pålagt av statlige myndigheter.

Flere årsaker til økte krav til rapportering og dokumentasjon i pleie- og omsorgssektoren

Utviklingen med økte krav til rapportering og dokumentering må ses i lys av ulike sider ved samfunnsutviklingen:

- Rettsliggjøringsprosess – flere lovfestede rettigheter og økt bevissthet rundt hva man kan kreve
- Medias økte fokus på den enkeltes rettigheter og innhold i omsorgstjenestene
- Teknologisk utvikling med bl.a. bruk av PC og elektroniske journalsystem

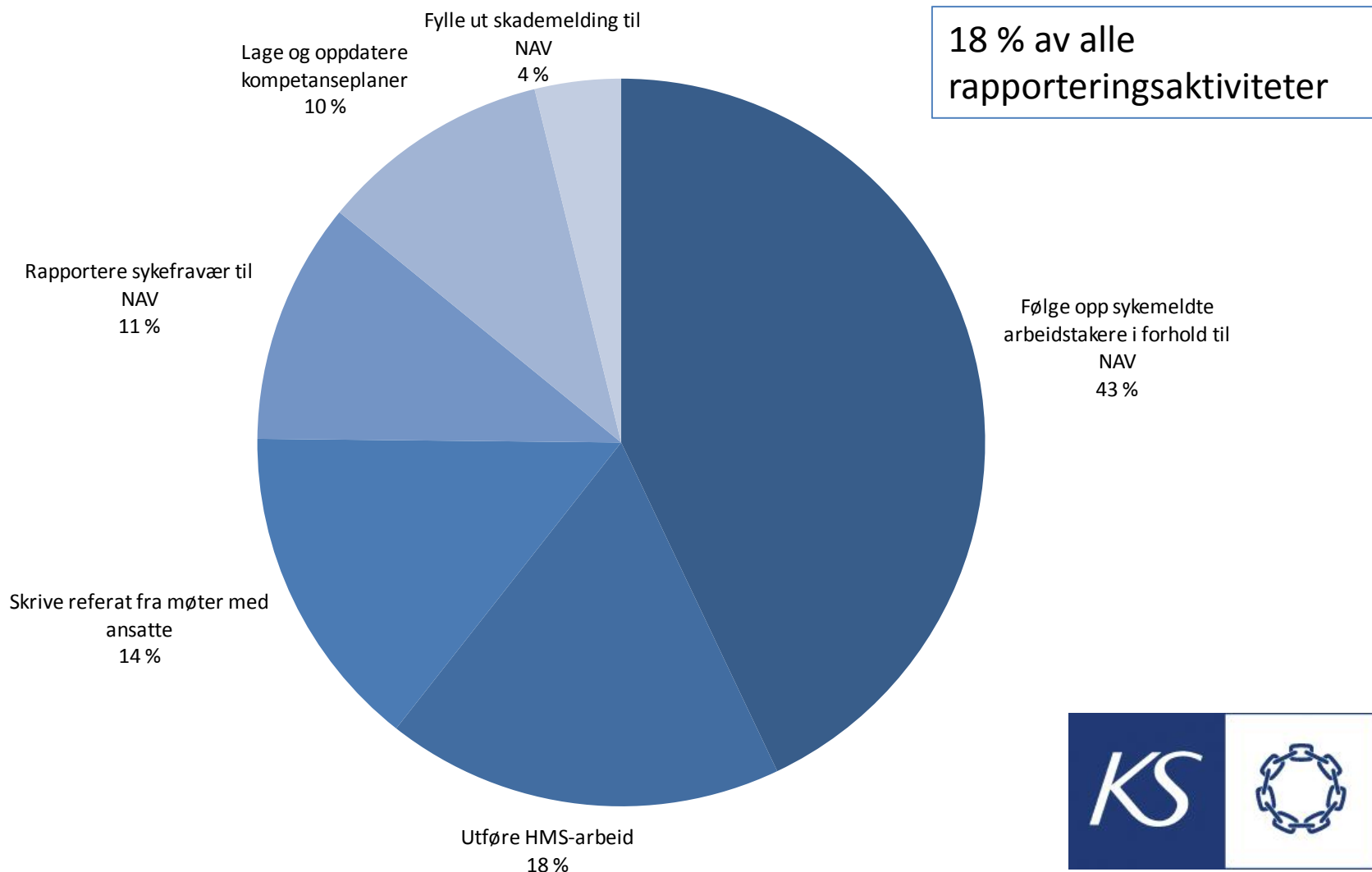
Hvorfor dokumentere og rapportere?

Ansatte og rådmenn mener rapportering og dokumentering er nyttig.

- Bidrar til å øke kvaliteten på tjenestene
 - gi god oppfølging av brukerne
 - avdekke avvik som kan forbedres
- Gir sikkerhet i tilfelle kontroll og klage
- Dokumentere behov og ressursbruk – viktig styringsinformasjon til stat og kommune

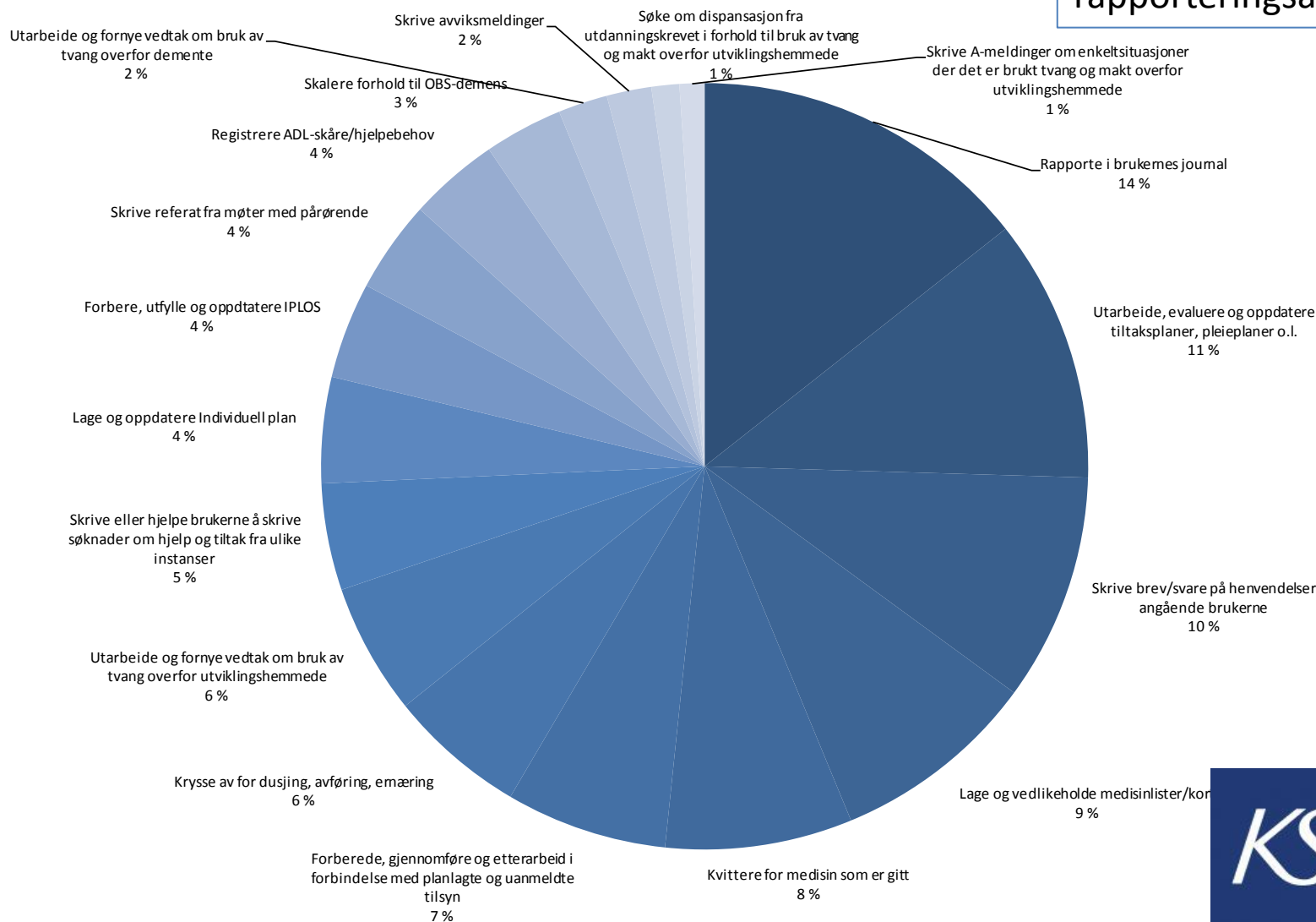

Fordeling av tidsbruk knyttet til personalrapportering

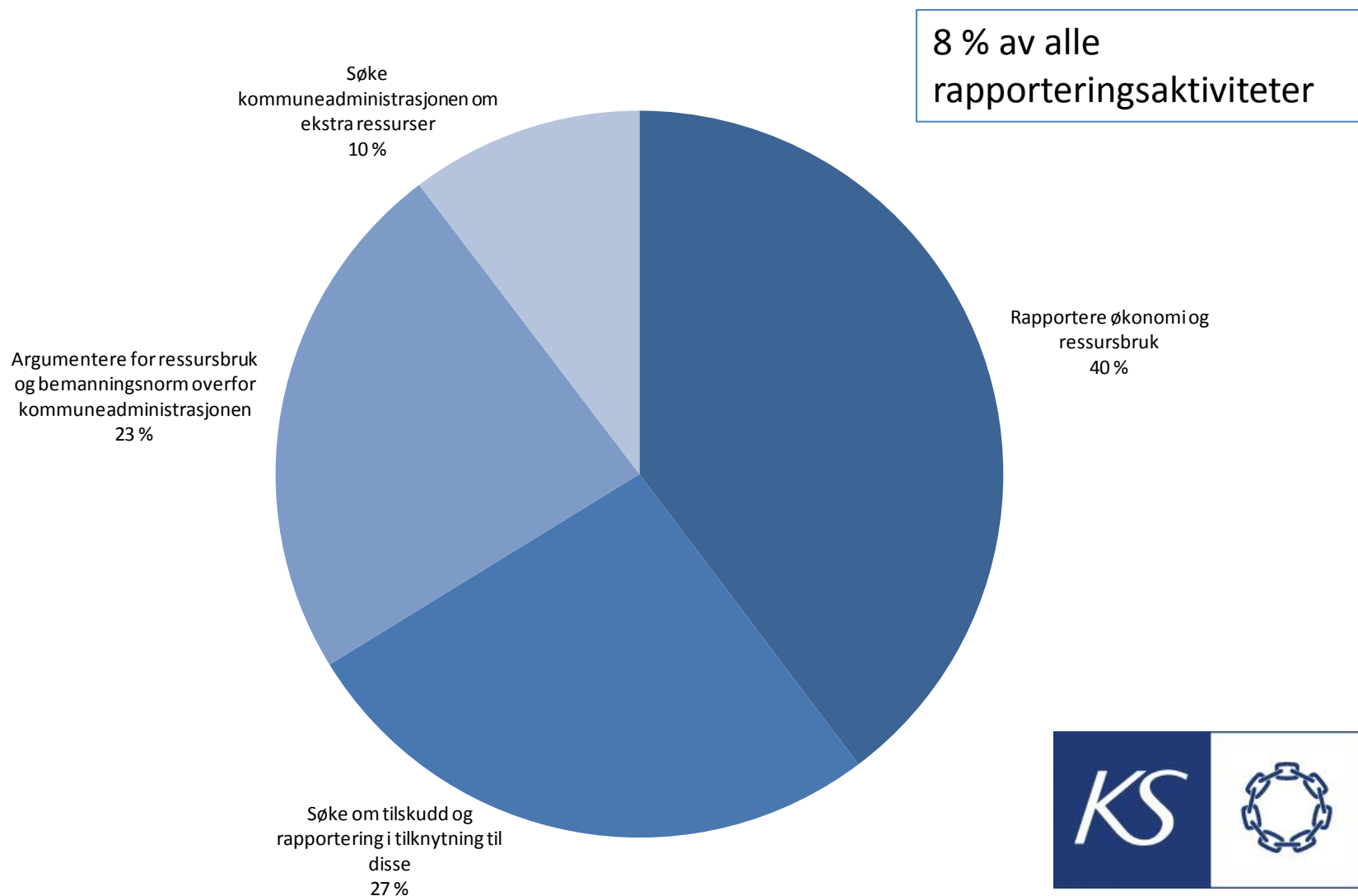

Fordeling av tidsbruk knyttet til brukerrapportering

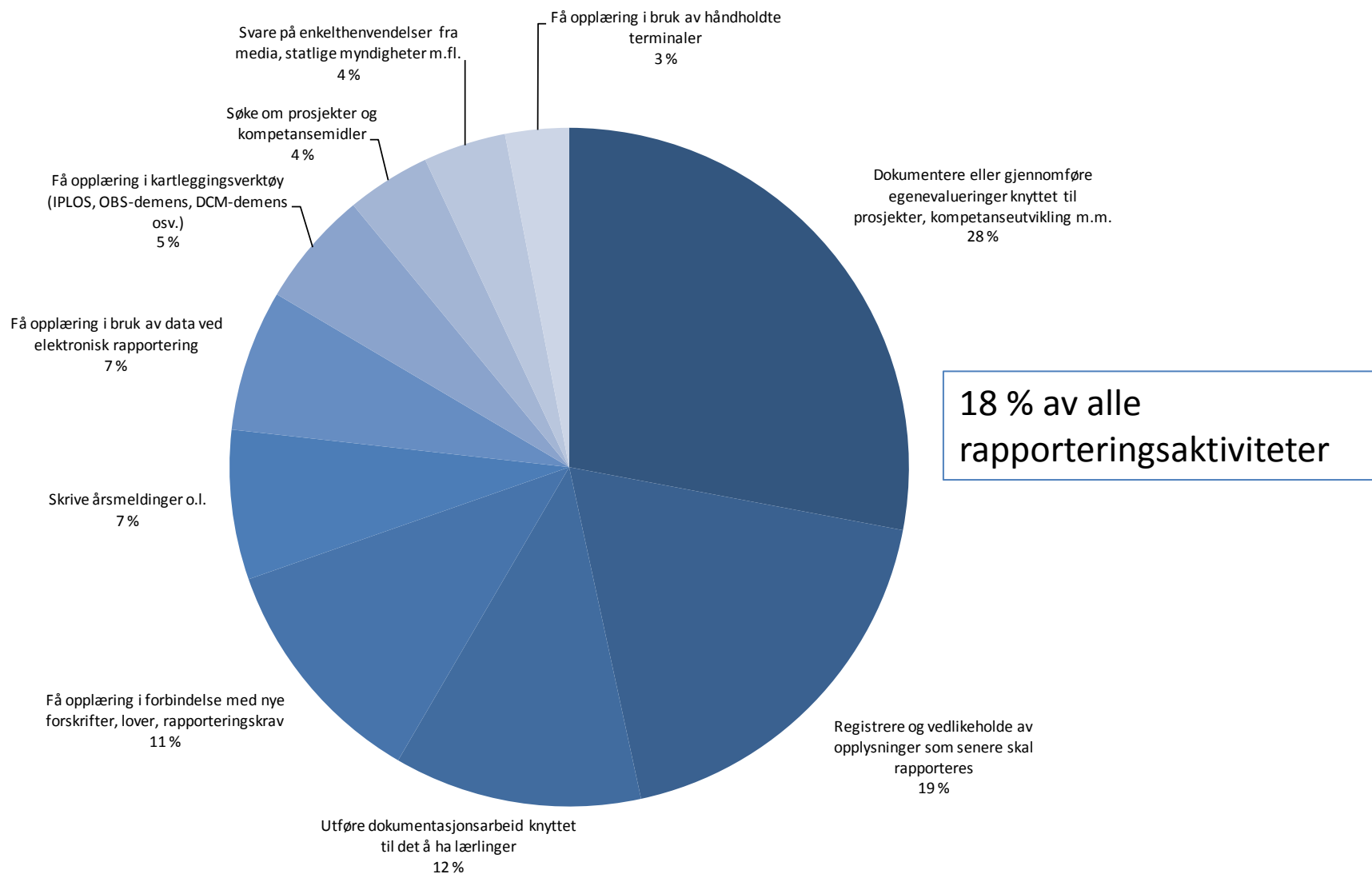
56 % av alle rapporteringsaktiviteter

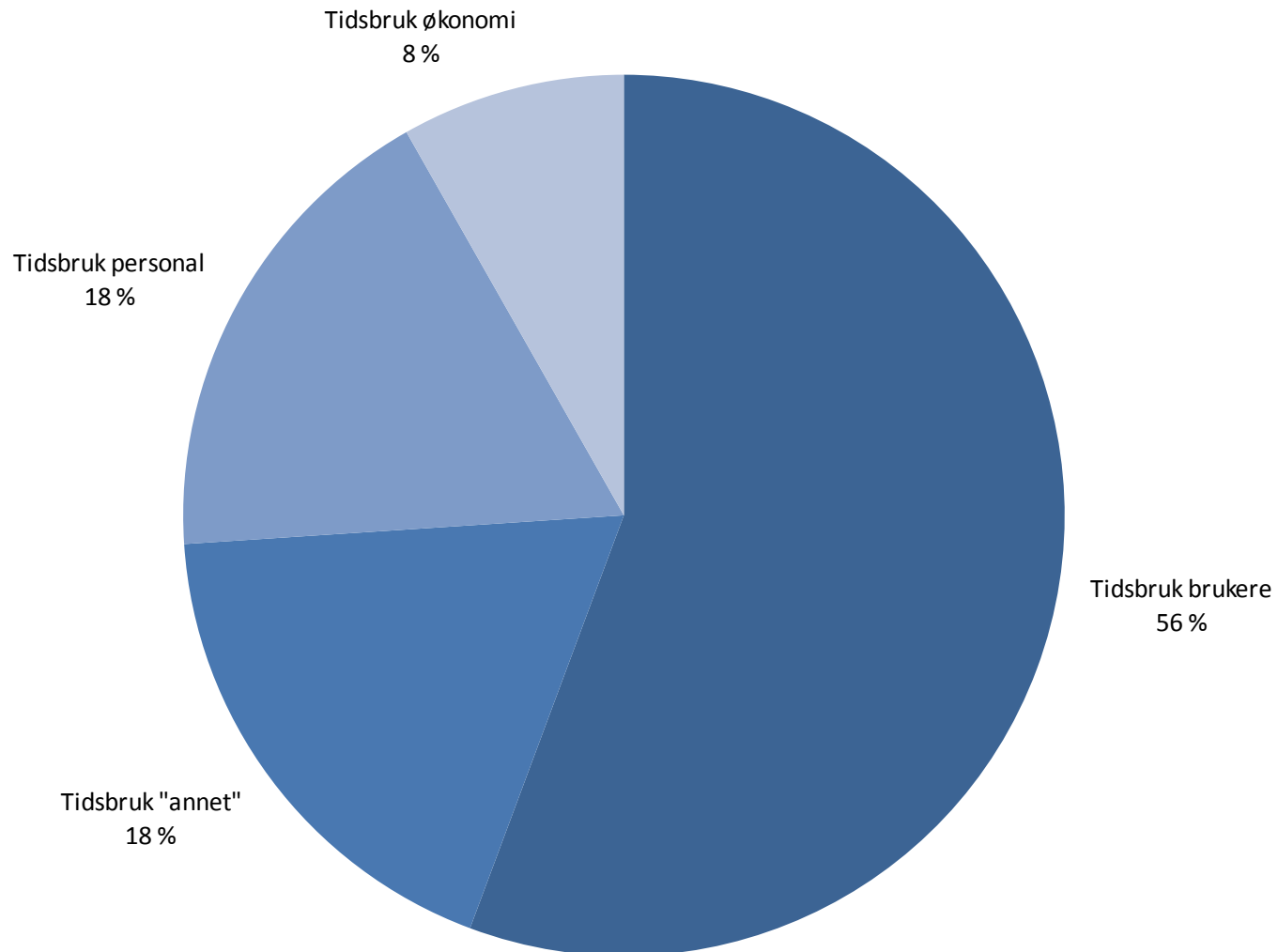
Fordeling av tidsbruk knyttet til rapportering av økonomi

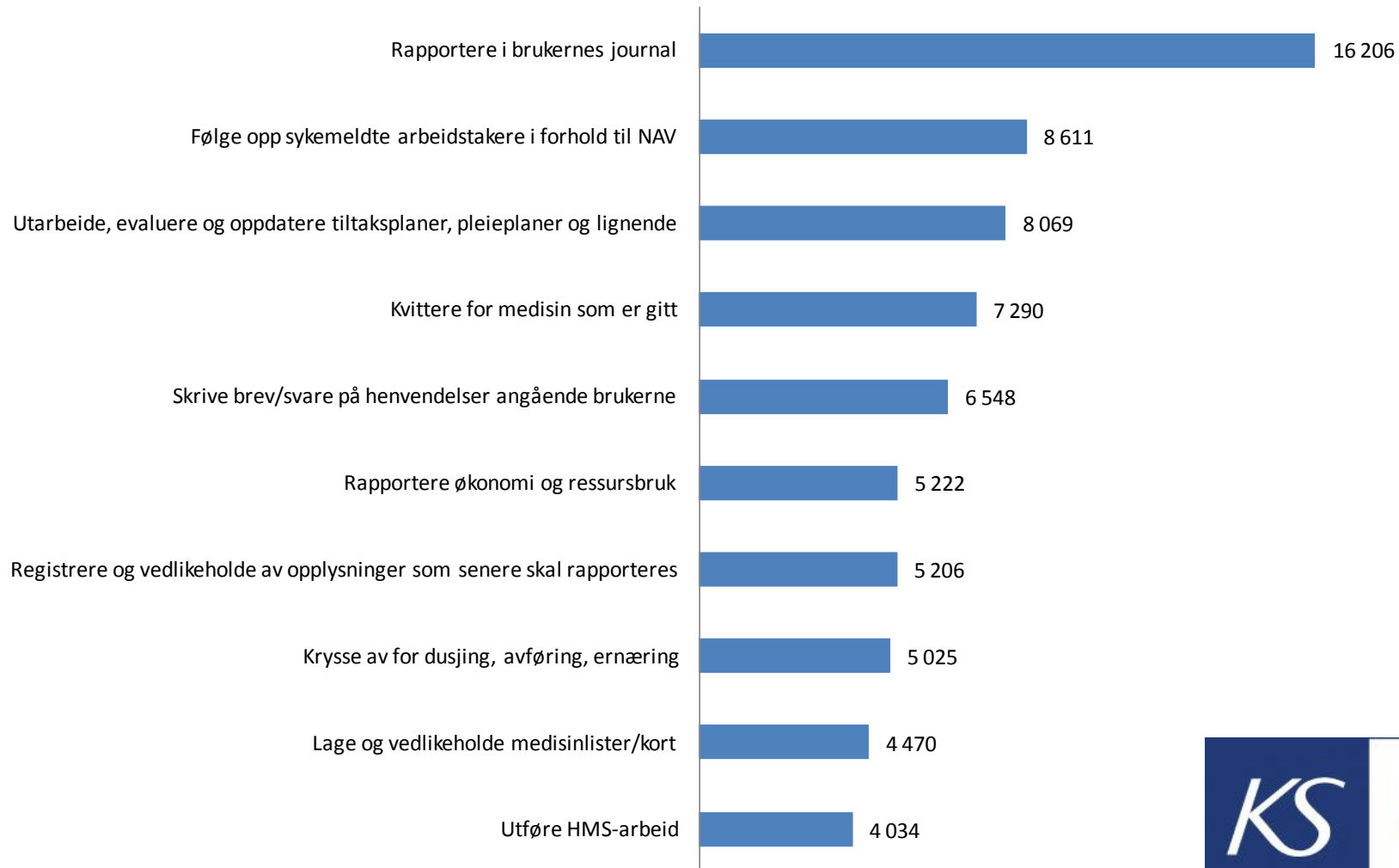
Fordeling av tidsbruk knyttet til rapportering av "annet"

Fordeling av tidsbruk på ”hovedaktivitetene”

Tidsbruk på de 10 mest ressurskrevende aktivitetene (min. pr. uke)

Samfunnsøkonomisk vurdering

- **Effektivitetsbegrepet**

- Effektivitet i forhold til *hvordan* rapporteringen utføres. Kan rapporteringen utføres med mindre ressursbruk?
- Effektivitet i forhold til *hva* som rapporteres

- **Samfunnsøkonomisk lønnsomhet (SO)**

SO = Nytte – kostnader

- *Nytten* er spart tid (kan måles i NOK)
- *Kostnader* er opplæring/kursing og eventuell bortfall av nytte dersom rapportering kuttes

Tidsbruk og lønnsmidler

- Populasjonen bruker ca. 9 800 kommunale årsverk på rapporterings- og dokumentasjonsarbeid (tilsvarer 4,9 mrd. kr)
- Redusert tidsbruk på 5 % på de 10 mest ressurskrevende rapporteringsaktivitetene vil kunne frigjøre 300 kommunale årsverk (149 mill. kr i reduserte lønnsutgifter)

Frigjøring av tid og lønnsmidler (De 10 mest ressurskrevende aktiviteter)

Arbeidsoppgaver	Frigjorte årsverk ved reduksjon i tidsbruk på:			Årlig reduksjon i lønnsmidler (mill. kr) ved reduksjon i årsverk på:		
	5 %	10 %	15 %	5 %	10 %	15 %
Rapportere i brukernes journal	69	137	206	34	68	102
Følge opp sykemeldte arbeidstakere i forhold til NAV	37	73	110	18	36	54
Utarbeide, evaluere og oppdatere tiltaksplaner, pleieplaner o.l.	34	68	103	17	34	51
Kvitte for medisin som er gitt	31	62	93	15	31	46
Skrive brev/svare på henvendelser angående brukerne	28	56	83	14	28	41
Rapportere økonomi og ressursbruk	22	44	66	11	22	33
Registrere og vedlikeholde av opplysninger som senere skal rapporteres	22	44	66	11	22	33
Krysse av for dusjing, avføring, ernæring	21	43	64	11	21	32
Lage og vedlikeholde medisinalister/kort	19	38	57	9	19	28
Utføre HMS-arbeid	17	34	51	9	17	26
Totalt	300	600	900	149	298	447

Nytte-kostnadsanalyse av mer effektiv journalføring

- Forutsetninger:
 - Det benyttes 10 % mindre tid til rapportering i brukernes journaler, dvs. en tidsreduksjon på 138 årsverk (fra 1 375 årsverk til 1 237 årsverk)
 - Årlige frigjorte lønnsmidler blir 68 mill. kr basert på en lønnskostnad på 496 800 kr pr. årsverk
 - Nyttan (frigjorte lønnsmidler) kommer fra og med år 1
 - 15 000 sykepleiere skal i år 0 ha én dags opplæring for å lære å rapportere "raskere"
 - Opplæringskostnader blir 2 129 kr pr. sykepleier
 - Fra og med år 1 skal 20 prosent av sykepleierne (3 000 ansatte) ha opplæring i å rapportere "raskere" hvert år. Dette gjelder primært nye sykepleiere som ansettes
 - Analyseperioden settes til 10 år
 - Skattekostnader er 20 %
 - Kalkulasjonsrenten er 4,5 %

Nytte-kostnadsanalyse av mer effektiv journalføring

<i>Nytte</i>	Utgangssituasjon	Halverte lønnsbesparelser	Opplæring over tre dager	Investering; 10 000 kr pr. sykepleier
Reduksjon i lønnskostnader	562	281	562	562
Reduserte skattekostnader	112	56	112	112
Sum nytte	675	337	675	675
<i>Kostnader</i>				
Opplæringskostnader	85	85	254	85
Investeringskostnader	0	0	0	398
Økte skattekostnader	17	17	51	97
Sum kostnader	102	102	305	579
Netto nåverdi	573	236	370	95
Netto nåverdi pr. budsjettkrone (kroner)	6,8	2,8	1,5	0,2

Hvordan effektivisere eller redusere rapportering og dokumentasjonsarbeid?

Viktig å drøfte:

- Hvor detaljert skal journalføringen være?
- Hvor mye styringsinformasjon trenger kommuneadministrasjonen og statlige myndigheter?
- Kan sykemeldte følges opp på en mindre tidkrevende måte?
- Hvor mye ikke-pålagte rapporterings- og dokumentasjonsoppgaver skal sektoren utføre?

Hvordan få til god praksis?

- Opplæring i bruk av elektroniske dokumentasjonsprogram o.l.
- Tydelig arbeids- og ansvarsfordeling
- Tilstrekkelig merkantilt personale
- IKT og samordning av datasystemer
- Tilgjengelige PC'er
- Tilstrekkelig med ressurser til rapporterings- og dokumentasjonsarbeid

